

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΛΑΣΤΙΓΞ.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΠΕΜΗΤΟΝ.

(ΙΟΥΛΙΟΣ—ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1836.)

Π Ο Ι Η Σ Ι Σ

(Τὸ εἰς Πειραιᾶ μετὰ τοῦ Ἀθηναίου Χριστοπόουλου συμπέσόν μου.)

1.

Τοῦ ἀλόγου των κρατοῦντες καὶ τοῦ ἔθνους τὰς ἡνίας
Οἱ Μηνύστροι μας ὑπάγουν εἰς Μαροῦσι μετὰ βίας,
Καὶ ἀπὸ Μαροῦσι πάλιν εἰς Ἀθήνας ἐπιστρέφουν,
Καὶ σκοποὺς μεγάλους τρέφουν,
Καὶ καθεὶς ἀπὸ τοὺς πέντε πεταχτοὺς Ἐκλαμπροτάτους
Τρέχει τρέχει... καὶ τί κάμνει;.. μίαν τρύπαν σὺ νερόν·
Καὶ ὁ ἥσυχός μας γέρων, τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους,
Ἀσχολεῖται εἰς συνθέσεις εὐπειθῶν ἀναφορῶν·
Καὶ δυὸ τρεῖς Ἐφημερίδες μὲ πολὺν ἑλληνισμόν
Κάμνουν μία πρὸς τὴν ἄλλην ὕβρεων χαιρετισμόν.

Σύγχυσις γλωσσῶν καὶ λόγων, χυῖος ἰδεῶν καὶ πόθων,

Ἀφ' οὗ ἔφυγεν ὁ ὄθων.

Ὁ κονιορτός μας, ὅστις ὡσὰν νέφος μελανόν

Ἀνυψοῦται εἰς τοὺς δρόμους τῶν ἀκτίστων Ἀθηνῶν,

Εἰκονίζει αὐτὸς μόνος

Καὶ τὸ σκότος καὶ τὴν ζάλην τοῦ πολλοῦ μας κυκεῶνος.

• Ἐπανάστασιν! (φωνάζει ὁ Σωτῆρ ὁ πατριώτης)
 Καὶ ὁ Ἀρμανσπέργης κάτω! κ' Ἰπουργὸς ἐγὼ ἐν πρώτοις! •
 Συνταγματικὴν ἢ Στάελ (1) προκηρύττει Μοναρχίαν,
 Καὶ ὁ Κύρ Ἀντωνιάδης ἄκρατον Δημοκρατίαν,
 Καὶ ὁ Σοφιανόπουλός μου
 Τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου,
 Κ' ἕνας κράκτης πετηνός,
 Κήρυξ μας ὁ Πρωϊνός,
 Ἐσκουφαίνει μίαν πόλιν,
 Πλὴν τὴν δεκατίζει ὅλην.

Ἀπ' ἐδῶ Ἀρμανσπεργίται ταῖς δραχμουλαῖς κυνηγοῦντες·

Ἀπ' ἐκεῖ Κύρ Δημοκράται τὴν πατρίδα των θρηνοῦντες

Χωρὶς ἕνα ὄβολον,

Πλὴν γεμάτοι φρονημάτων κ' αἰσθημάτων ὑψηλῶν.

Ἐδῶ σφόδρα πατριῶται

Δώδεκα Κωλέττικοί·

Ἐκεῖ σφόδρα Φαναριῶται

Ἐξ Μυροκορδατικοί·

Παρεκεῖ μακρὰν τοῦ δείπνου καὶ κυττάζοντες ὑπόδρα

Κυβερνητικοί· πενήντα, παραπονεμένοι σφόδρα.

Ἴδετε ποτὲ μέγαλον, πεινασμένον μελισσῶνα

Μὲ ὄρμην νὰ πίπτῃ ὅλος εἰς στενόγωνον ἀνθῶνα;

Ἐνα μέρος του βυζάνει τὴν τρισεύσμον οὐσίαν

Μετὰ βίας μετὰ κόπου,

Καὶ τὸ ἄλλο μετὰ βόμβου καὶ χωρὶς τροφὴν κάμμειαν

Τριγυρνᾷ εἰς τὸν ἀέρα διὰ τὸ στενὸν τοῦ τόπου.

Ἴδου τώρα αἱ Ἀθῆναι, ἰδοὺ σήμερον οἱ ὄσοι

(1) Ἡ Ἀναγεννηθεῖσα Ἑλλὰς καθὼς ἀλλοχοῦ τὴν ὀνομασίαν ἢ Ἑλληνική Πλάστιγῆ.

Ἡ λιμώττοντες φωνάζουν, ἢ χορτάτοι σιωπῶσι...

Μὲ τῆς πλώσκακας μας τὸν πλοῦτον,

Μὲ τὴν ἡσυχήν μας φρένα,

Ἀθανάσιε, εἰς τοῦτον

Ἄς σταθοῦμεν τὸν λιμένα.

Ἄς σκοτιζόνται οἱ ἄλλοι·

Ποιηταὶ κ' οἱ δυὸ ἡμεῖς,

Ἄς χαροῦμεν τῆς στιγμῆς

Καὶ τῆς φύσεως τὰ κάλλη.

2.

Τί παλῆρρα Κομμαῖων! Τί παθῶν κυματισμός!

Τί αἰώνιος σεισμός!

Τῆς φιλονεικίας ὅλης ἡ σειρὰ εἶναι αὐτῆ·

Τὸ πηδάλιον ὁ Ὄθων ὡς ἀνήλιξ νὰ κρατῆ

Δὲν ἠμπορεῖ αὐτὸς μόνος·

Ἐπρεπε λοιπὸν κ' εἰς ἄλλους νὰ παραδοθῆ ὁ Θρόνος·

Ζήτησεν ὁ Ἄρης-Ἄβελ καὶ ὁ Δόκτωρ-Μαουρέρος

Τὸν ἐχθρόν των Ἀρμανσπέργην, νὰ διώξωσιν ἐγκαίρως,

Κ' ἔδωκαν εἰς τὸν Τρικοῦπην καὶ εἰς τὸν Μαυροκορδάτον

Τὰ διαβατήριά των.

Ἄλλ' ὁ Ἀρμανσπέργης ὅλους ἔβαλεν εἰς τὸ καρδί·

Ἀπεδίωξεν ἐκείνους καὶ δὲν ἔφερον αὐτούς.

Εὐχαρίστησιν μεγάλην μὴν εὐρίσκων σὺ παιγνίδι

Καὶ τοὺς λόγους ὅλους βλέπων ὁ Κωλέττης περιττοῦς,

Συμμαχεῖ μὲ Λεζούτρον, Εἰδὲκ καὶ Γρεϊνέρον,

Κ' ἔρχεται τὸ ρόπαλόν του εἰς μονομαχίαν φέρων.

Ἴδετε πληγὰς γεμάτων λέοντα ψυχοραγοῦντα,

Πλὴν ἀκόμη πολεμοῦντα;

Τὴν ὄργην δεικνύων ὄλην τοῦ ἐκπνέοντος θηρίου,
ὣς Σαμφῶν τοὺς στύλους ὄλους τοῦ πολιτικοῦ κτιρίου
Συναρπάζων ὁ Κωλέττης εἰς τὰς δύο του ἀγκάλας
Τοὺς σαλεύει, ἀλλὰ πίπτει μοναχὸς αὐτὸς ὁ τάλας.
Εἰς τοῦ λέοντος τὸ δέρμα νὰ καθήσουν οἱ Μανοῦσοι
Καὶ Κλονάροι προσπαθοῦσι·
Τοῦ Μαυροκορδάτου θέλουσιν τὴν ἐπάνοδον ταχέως,
Ἢ κτυποῦν τὸν Ἀρμανσπέργην εἰς τὴν Ἀθηναῖν ἀλλέως·
Πόλεμος λοιπὸν ἐκ τρίτου·
Σύμμαχοι τοῦ Ἀρμανσπέργου οἱ χθὲς ἄσπονδοι ἐχθροὶ του,
Οἱ Κωλιττισταὶ κινεῖνται κατὰ τῶν Δογματιστῶν
Μ' ἐνθουσιασμὸν ζεστόν.
Πλὴν ζητοῦντες Ἰπουργεῖα
Εἰς τὸ κάτω τῆς γραφῆς,
Μένουν σοῦ λουτροῦ τὰ κρύα
Μουσικευμένοι, κατηφεῖς.
Ἐκ τετάρτου τώρα φέρουν ἕναν κόσμον ἄνου κάτου
Καὶ τὰ τέκνα τοῦ Κωλίττου καὶ τὰ τοῦ Μαυροκορδάτου.
Παρομοίως γονεῖς παιδῶν ἀδυνάτων καὶ ἀνηλίκων
Πολεμοῦντες μ' ἕνα ξένον εἰς τὸν ἀθλιὸν των οἶκον,
Βλέπουν μέρος εἰς τὴν μάχην τὰ μικρά των νὰ λαμβάνουν
Καὶ τὴν ποδιάν τοῦ ξένου νὰ τραβοῦν καὶ νὰ δαγκάνουν...

Σ' ὄλων σας τὴν δόξαν πίνω
Πολεμάρχαι φοβεροὶ,
Καὶ πρὸς ποῖόν σας νὰ κλίνω
Ἢ ψυχὴ μου ἀπορεῖ.
Ἀθανάσια, νὰ ζήσης,
Ἄρχισε νὰ τραγουδήσης
Ὅχι πλέον καθὼς πρῶτον
Τραγουδάκια τῶν ἐρώτων,

Ὅχι στίχους βακχικοὺς,
Ἀλλὰ ὕμνους, ἀλλ' ἐπαίνους
Διὰ ἐξ ἑπτὰ τοῦ Γένους
Ἡρώας πολιτικούς.

3.

Θέαμα πραγμάτων ὄντως ἐξαισιῶν καὶ τρανῶν!
Τὸ Συμβούλιον τοῦ Δήμου τῶν μεγάλων Ἀθηναίων
Ἐδῶ φρύγανα στοιδιάζει
Καὶ τῆς Ἀναγεννηθείσης τὴν πυρὰν προετοιμάζει.
Εἰς τὴν δίκην τοῦ Σωτήρος ἕνας κόσμος ἐκεῖ τρέχει,
Καὶ σκοπὸν νὰ μάθῃ ἔχει
Ἄν ἔμπορῇ κανεὶς πληρόνων δραχμῶν δύο χιλιάδας
Νὰ ὑβρίζῃ ὄσους θέλῃ ὀκτὼ δέκα ἐβδομάδας.
Παρεκεῖ καταπλακόνουν
Ἰπουργοὶ μας ἐξ ἐφόδου
Τὸν συντάκτην τῆς Προόδου,
Καὶ Εἰσαγγελεῖς σταυρόνουν
Μετ' ἀλλαγαμοῦ καὶ κτύπου
Τὸν συνθέτην τοῦ Μενίππου (I)

(I) Εἰς τὸ νεοφανὲς τοῦτο βιβλίον ἀπαντῶνται σποράδην εὐτυχεῖς τινες στίχοι μετὰξὺ ἄλλων μαρτυρούντων τὸ πρωτόπειρον τοῦ ποιητοῦ. Ὁ νέος αὐτοῦ συγγραφεὺς Θεόδωρος Ὀρφανίδης δίδει ἐλπίδας ὅτι, ἂν ἀφιερωθῇ ἐκ τῆς σήμερον εἰς τὸ κωμικὸν εἶδος, θέλει μίαν ἡμέραν ἐπιτύχει. Ἐπρεπεν ὅμως εἰς τῶν ἔθνικῶν συμφερόντων μόνον τὴν σφαῖραν νὰ περιορισθῇ. Μ' ὄλον τοῦτο δὲν φρονῶ δικαίαν τὴν τήσιν καὶ τῶσων ἀνθρώπων καταφορὰν κατὰ προσώπου νέου καὶ ἀπειροῦ, πταίσαντος μὲν, ἀλλὰ μὴ ὄντος διὰ τοῦτο ἀξίου τοσαύτης καταδιώξεως καὶ ποινῆς. Ἡ νεότης καὶ ἀπειρία πρέπει νὰ ἔχωσι δικαιώματα τινα εἰς τὴν συγκατάθεσίν μας.

Ὁ Θ. Ὀρφανίδης ἠθέλησε νὰ μὴ προσφωνήσῃ τὰ ποιηματίά του, καὶ ὁ Ἕλλη- νικὸς Ταχυδρόμος ἔλαβεν ἐκ τούτου ἀφορμὴν νὰ μὴ προσβάλῃ βανδαλικῶς,

Πλὴν τὰ λάθη τῶν λογίων δημοσίως ἀν παιδεύουν,
 Ἡ Δημόσιος Παιδεία καὶ τὰ φῶτα προοδεύουν;
 Κάνενός καλοῦ Λυκείου, κάμμιᾶς Ἀκαδημίας
 Σύστασιν δὲν ὀργανίζουσιν οἱ Μαικῆναι τῆς παιδείας·
 Τὸ ἐμπόριον τῆς Σύρας, τῶν Πατρῶν καὶ τοῦ Ναυπλίου·
 Ἀποθνήσκει, κ' οὐδὲ ἔχνος δὲν μᾶς μένει ἐνὸς πλοίου·
 Καὶ βραῦς ἐν τούτοις φόρος ὁ τῶν Ἐπιτηδευμάτων
 Τὴν διάλυσιν σπουδάζει νὰ ταχύνῃ τῶν πραγμάτων.

Ἀπαντήσατε μυρμηκῶν εἰς τοὺς δρόμους φωλεῶν;
 Ἰδατε τὴν φίλαυτόν των καὶ μικράν των γενεάν;
 Ὁ καθεὶς ἀπ' ἓνα κόκκον σίτου ἢ κριθῆς συνάζει,
 Τοῦ χειμῶνός του μὲ βίαν τὴν τροφήν προετοιμάζει,
 Καὶ τριγύρω οἱ μεγάλοι μύρμηκες μὲ τὰ πτερά των,
 Ἰπουργοὶ μὲ τὰς στολάς των καὶ μὲ τὰ τρικέρατά των,
 Κυβερνοῦν τὴν κοινωνίαν τῶν ἀόκνων ἐντομίσκων.
 Ὁ χορὸς νὰ τῶν δικῶν μας Μυρμιδόνων Ἰπουργίσκων,
 Καὶ μικρῶν Ἰπαλληλίσκων.

ὑποθέτων ὅτι συνειργάσθην εἰς τὸν Μένιππον. Ἄλλ' ἐγὼ οὐδὲ εἶδα τοῦτον πρὶν
 τῆς δημοσιεύσεώς του. Συκοφαντούμενος λοιπὸν καὶ ὑβριζόμενος παρὰ τοῦ Τα-
 χυδρόμου, δὲν ἐδυνάμην νὰ τὸν ἐγκαλέσω ἐνώπιον τοῦ ἰδίου Δικαστηρίου.
 ἔπυ εἰς τῶν συντακτῶν του ἐνάγει σήμερον τὸν συνθέτην τοῦ Μένιππου διὰ
 προσωπικῶς, ὡς λέγει, κατ' αὐτοῦ ὕβρεις;

Ἄλλ' ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν κατατρεχόμενον Ὀρφανίδην. Δὲν θέλω βέβαια
 ἐνώσει τὴν φωνὴν μου μὲ τὴν τῶν καταδικωτῶν του. Παρακινῶ μάλιστα τοῦ-
 τον νὰ δοθῇ προθύμως εἰς τὸ εὐγενὲς τῆς ποιήσεως στάδιον τὸ μόνον παρέχον
 δοξάν σταθεράν, νὰ μελετήσῃ τοὺς παλαιούς λογογράφους καὶ ποιητάς, καὶ
 νὰ θρηψῇ τὴν νέαν Μοῦσάν του μὲ τὰς ἱεράς των ἀρχάς. Οἱ Ἰπουργοὶ δύνανται
 νὰ καταδιώξουσιν· ἐξουσιάζουσιν τὰς ὑπογραφὰς των (αὐτὰς μόνον καὶ οὐ πάν-
 τοτε) ἔχουσιν Εἰσαγγελεῖς εἰς τὴν ἐξουσίαν των. Ἄλλ' οἱ μὲν Ἰπουργοὶ παρέρ-
 χονται ὡς σκιαί, οἱ δὲ ἀληθῶς ποιηταὶ ἐπιπλέουσιν εἰς τὸν ἄκεανὸν τοῦ χρόνου.
 Ἄν ὁ Ὀρφανίδης ἀναφανῇ ποτε ποιητῆς, πατὴρ ἐλευθέρων καὶ ἠθικῶν πονη-
 μάτων, ὁ ἀποβαλὼν αὐτὸν ἐκ τοῦ Γραφείου του Δρόσος Μανσώλας ἴσως μνη-
 μονευσθῇ διὰ τοῦτο εἰς τὴν ἱστορίαν.

Ὁ καθεὶς τὸ ἴδιόν του
 Ὁ καθεὶς μὲ τὸν σκοπὸν του
 Ἀθλιότης
 Καὶ μικρότης!
 Καθαρὸς ἐγωϊσμός!

Γενικὸν κἄνεν συμφέρον! κἄνεις μέγας στοχασμός!
 Νὰ οἱ ἐνδοξοὶ ἀγῶνες, νὰ αἱ μόναι προσπαθήσεις
 Τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων!

Δεκαπέντε χρόνων πόνοι καὶ φρικταὶ κοιλοπονήσεις
 Γέννησαν ἐν Κράτος τέρας, ἓνα κολοβὸν Πασκῖνον.
 Χωρὶς στράτευμα καὶ στόλον, χωρὶς χρήματα καὶ φῶτα,
 Ἐκατὸν μιλλιονίων χρέος φέροντες εἰς νῶτα
 Καὶ ψυχὰς μὴ κυβερνῶντες οὐδὲ ὄσας ἓνας Βῶδας,
 Ἀπ' ἐπάνω ἕως κάτω, ἀπὸ κεφαλῆς εἰς πόδας
 Εἴμεθα ἐπίσης ὅλοι οἱ μεγάλοι καὶ τρανοὶ
 Ἐρις μόνον καὶ φωνή....

Ἀθανάσιε, νὰ ζήσης,
 Θέλησε νὰ μὲ συστήσης
 Εἰς τὸν Βάκχον, εἰς τὸν μόνον
 Φίλον σου τριάντα χρόνων.
 Τύφλαις νᾶχουν, καλὰ λές,
 Ἡ σοφίαις ἢ πολλαῖς,
 Κ' ἢ πολιτικαῖς, κ' ἢ ἄλλαις
 Τῶν φιλελευθέρων ζάλαις.

4.

Ἀθηνῶν Ἐφημερίδες, αἱ σοφώταταί σας γινώμαι
 Μὲ ἀρέσουν, καὶ μ' ἀρέσεις σὺ πρὸ πάντων, Ταχυδρόμε!
 Ἄλλ' ἐν ᾧ σ' ἀκούω πίνων,
 Γύριζε τὸν Σχάπουλάν σου, τὸν Σουΐδαν καὶ Βαρῖνον

Παραγίμιζε μὲ τέχνην τὰ πλατῆα πλατῆα σου φύλλα
 Μὲ νωδὸς καὶ σοροδαίμων καὶ κακόχυμος Σιβύλλα,
 Ὁ ῥῶδεϊ καὶ ῥυμουλκεῖται,
 Δυσποτμεῖ κ' οἰστρηλατεῖται.
 Καὶ τὸ τύπτω, τύπτεις, τύπτει, καὶ πατὶ, πατὰ, πατοῦκα,
 Κι' ὁ Βενθάμ τοῦ Γ. Α., καὶ ἡ Εὐνωρίς τοῦ Δοῦκα (1).

Εἰς ὑπόνομον πλησίον καὶ μὲ ἀναμμένην δᾶδα,
 Φιλελεύθερε Σωτήρ μου, φοβερίζεις τὴν Ἑλλάδα.
 Ἄλλ' οἱ Ἕλληνες γελῶμεν καὶ δὲν βαλλομεν πυρὰν
 Εἰς τὸν πατρικὸν μας οἶκον
 Ἄλλὰ τὴν ἀποστασίαν θεωροῦντες θλιβεράν
 Τρέμομεν τὴν ἀναρχίαν, ὡς τὰ πρόβατα τὸν λύκον.
 Εἰς τὸν μαγικὸν τοῦ λύχνου καθὼς ἕνας παριστάνει
 Πότε θέατρα καὶ πόλεις, πότε μάχας στρατευμάτων
 Καὶ χυσίματα αἱμάτων,
 Καὶ φωνάζει· «τί ζητεῖτε; νὰ μὲ ᾤητε μόνον φθάνει»
 Παρομοίως καὶ σὺ κράζεις
 Ἐν ᾧ φύλλα συχνάλλάζεις·
 • Θέλετε τὴν νηνεμίαν;
 • Εἴμ' ἐδῶ· ἰδοὺ τὰ πάντα μέλι γάλα, γάλα μέλι.
 • Θέλετε τὴν τρικυμίαν;
 • Εἴμ' ἐδῶ· ἰδοὺ ὁ κόσμος ἄνω κάτω· μὴ σᾶς μέλη.»

(1) Ἀναφερόμεν τὴν Εὐνωρίδα τοῦ Κυρίου Νεοφύτου Δοῦκα ὡς ἔχουσιν ἑλληνικὴν παλαιὰν φρασσιολογίαν. Κηρύττομεν ὅμως ὅτι σεβόμεθα τὸν ἀληθῶς ἄξιον σεβασμοῦ καὶ φιλογενέστατον τοῦτον γέροντα, ὅστις ὄλην κατηνάλωσε τὴν περιουσίαν του εἰς ἐκδόσεις ἑλληνικῶν συγγραμμάτων καὶ τὰς διένειμε δωρεὰν εἰς τοὺς Ἕλληνας. Ἡ ἐκ τούτου πενία του τιμᾶ καὶ καθιστᾶ εἰς τὰ ὄμματα ἡμῶν ἱερὸν τὸν ἄνδρα. Ὁ Νεοφύτης Δοῦκας παριστᾶ κατὰ τὸ ἠθικὸν του μέγρος ἀρχαῖον Ἕλληνα.

Εἰς τὸ Κοινοβούλιόν σου, δρέπανον τοῦ Ζαχαρίου,
 Μετ' ἀληθινῆς λατρείας κ' ἐνθουσιασμοῦ ἀγίου,
 Ἄθηνᾶ, ἐκ τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς σκέπτομαι, πιστεύω.
 Πλὴν τὸ ἔαρ μου παρῆλθεν, ὄλους μου τοὺς νέους χρόνους
 Εἰς τὰς λύπας, εἰς τοὺς πόνους
 Ν' ἀναλώσω κινδυνεύω,
 Καὶ ἀκόμη τὴν πατρίδα
 Συνταγματικὴν δὲν εἶδα.

Σὲ κατέστρεψαν, γλυκύ μου ὄνειρον τόσων ἐτῶν,
 Σχέδια Μαυροκορδάτων, Τρικουπῶν καὶ Κωλεττῶν,
 Καὶ τῶν ἐσωτερικῶν μας διαιρέσεων ὁ ἄδης,
 Κ' ἡ κατάκτησις τῶν ξένων στρατευμάτων ἡ αὐθάδης.
 Πέρασα εἰς ὕπνον ὄλην τὴν αὐγὴν μου κ' εἰς χιμαίρας,
 Καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίγω πρὸς τὸ τέλος τῆς ἡμέρας...

Ἀθανάσιε, τί βλέπεις τὸ θαλάσσιον νερόν
 Ὅπου τρέχει καὶ πηγαίνει,
 Καὶ δὲν βλέπεις εἰς τὴν γῆν μας καὶ κοντά μας τὸν καιρὸν
 Ὅπου φεύγει καὶ δὲν μένει; ..
 Δὲν ἐγνώριζα ὁ τάλας (ὦ νεότης κ' ἀπειρία!)
 Δέξεις μάταια πῶς εἶναι καὶ πατρίς κ' ἐλευθερία.
 Τὰς ἐπρόφερα ὡς τώρα καὶ μὲ σέβας καὶ μ' ἐλπίδα.
 Πλὴν ἀλλοίμονον! τοῦ κόσμου τὴν ἀπάτην πλέον εἶδα.

5.

Δὲν μὲ λέγεις ποῖος σκόληξ μυστικὸς μὲ κατατρώγει;
 Διὰ αὐτοὺ τοῦ πένθους καὶ τῆς θλίψεως οἱ λόγοι;
 Ὁμοιος μὲ διαβάτην, ὅστις μὲ σπουδὴν μεγάλην
 Νύκτα καὶ ἡμέραν τρέχων ἀπὸ μίαν πόλιν σ' ἄλλην

Βλέπει ὄλ' ἀδιεκόπως,
Ψυχρὰ ὄλα κ' ἐγὼ βλέπω κ' εἶμαι ξένος ὁδοιπόρος...

Ὀνειρα ἐλευθερίας, διελύθητε βραδέως

Καὶ μ' ἀφήσατε εἰς σκότος.

Ἱερώταται εἰκόνες, Ἀρετή! Πατρίς! ματαίως

Λίβανον εἰς τὸν βωμὸν σας ἐγὼ ἔκαυσα ὁ πρῶτος...

Ὡ ἀκράτητος χαρὰ,

Ὡ ψυχῆς παραφορὰ,

Ὅταν ἤκουσα στῶν Γάλλων τὰς Ἀθήνας κατὰ πρῶτον

Τῆς ἑλληνικῆς μας δόξης καὶ τῶν ὄπλων μας τὸν κρότον!

Νὰ ἰδῶ ἐφρανταζόμενη τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν

Ἐλευθέραν ἐκ Μαλέου μέχρις ἄκρων τοῦ Εὐξείνου,

Κ' ἐξ ἀνδρῶν τετρακοσίων Ἀντιπρόσωπον Βουλὴν

Στὴν ἐπτάλοφον Καθέδραν τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου.

Κάτοικος ὁ Ἕλλην τῶρα βασιλείου στενωπάτου,

Μὲ τὰς δύο χεῖρας φθάνει καὶ τὰ δύο σύνορά του·

Κ' ἡ Ἑλλάς ἡ πεινασμένη

Ἀπ' τὸν Βρστανὸν προσμένει

Ἐνα ψύχαλον νὰ πέσῃ

Ὅταν κί' ὅπως τὸν ἀρέσῃ·

Κ' ἡ Ἐλευθερία στέκει σκυθρωπὴ, σιωπηλὴ,

Κί' οὐδὲ δόξα πλέον ἔθνους, οὐδὲ δῆμος ἡ Βουλὴ.

Εἰς τὴν πρώτην ἡλικίαν τὴν πολὺ ἀγαπητὴν

Τὸν ὀρίζοντα τοῦ βίου ὄλοι βλέπομεν πλατύν.

Πλὴν καθ' ὅσον προχωροῦμεν

Τὸ στενωγῶρον τοῦ κόσμου μετὰ λύπης θεωροῦμεν.

Ὅλος ἐκθαμβος μακρόθεν μὲ τὸ πρῶσιμα τῆς ἐλπίδος

Τὴν ἀνάστασιν ὁμοίως κ' ἐγὼ εἶδα τῆς πατρίδος.

Ἄλλ' αὐτὴν ἀπὸ πλησίον βλέπων τῶρα, βλέπω μόνον

Εὐτελεῖς καρπούς μεγάλων θυσιῶν μας καὶ ἀγώνων...

Ὡς ἐκεῖνα τὰ πτηνὰ

Τ' ἀγνώστα καὶ μακρυνὰ,

Ὅπου τρέχουν τὰς ἰκτάσεις

Τ' οὐρανοῦ καὶ τῆς θαλάσσης,

Ἀθανάσιέ μου, ἤλθες μετὰ χρόνων περιόδους

Εἰς τὴν γῆν μας νὰ ζητήσῃς στέγην φωλεᾶς εὐώδους.

Ἀλλὰ φεύγεις μετ' ὀλίγον

Λευκὰς πτέρυγας ἀνοίγων.

6.

Φύγε... ἡ Ἑλλάς ἡ νέα,

Καὶ αὐτὴ ὡς ἡ ἀρχαία,

Τοὺς υἱούς της φθονεῖ ζῶντας

Καὶ τοὺς ἀγχαπὰ θανόντας.

Φύγε... ὁ κλεινὸς πατὴρ μας, ὁ φωστὴρ τῆς Ἰωνίας (1),

Ὅπου μετὰ θάνατόν του ἐγκολποῦντο ἐπτά πόλεις,

Μὲ τὴν λύραν εἰς τὰς χεῖρας, μὲ τὸν δίσκον τῆς πενίας,

Φωμοζήτης, ὅσφ' ἔζη, τῆς Ἑλλάδος ἦτον ὄλης.

Φύγε... πρὶν Ἐφημερίδες σ' ἐξυβρίσουν, σὲ πληγώσουν,

Καὶ εἰς τοῦ κοινοῦ τὴν κρίσιν τὴν ζωὴν σου παραδώσουν

Κολοβὴν, παρηλλαχμένην

Καὶ μὲ ψεύδη μολυσμένην.

Φύγε... εἰδεμὴ ἀλείψου εἰς αἰῶνιον ἀγῶνα

Καὶ εἰς τὸν πολιτικὸν μας καὶ σὺ ἔμβα κυκεῶνα,

Ἐχθρὸς μέχρι συντελείας

Ἀσπονδος τῆς Τυραννίας,

Καὶ τὴν ὑπαρξίν σου δίδων δωρεῖν εἰς τοὺς συγγρόνους,

Καὶ ἀκόμη μὴ ἐκφεύγων καὶ τὰ μίσση καὶ τοὺς φθόνους.

(1) Ὁ Ὀμηρος.

Φύγε... εἶθε κ' ἐγὼ, φίλε, τὸν πλατὺν ὠκεανὸν
 Νὰ διέλθω μετ' ὀλίγον, καὶ ὑπ' ἄλλον οὐρανὸν,
 Ὅστις ἄλλας χώρας στέφει,
 Νὰ περάσω μὲ τὰ νέφη
 Ὅταν κατασκοτισμένα τοὺς αἰθέρας διατρέχουν
 Κ' εἰς τὰ στήθη των κρυμμένας τριχυμίας μαύρας ἔχουν!

Φύγε... φύγε... ἀλλὰ ποία ἐσωτερικὴ φωνὴ
 Ὅταν ζῶμεν εἰς τὰ ξένα τὴν καρδίαν μας κινεῖ,
 Καὶ πρὸς τὴν πατρίδα δλους καὶ μᾶς ἄγει καὶ μᾶς φέρει;
 Δὲν ἐζήτησα μακρὰν τῆς ἔρῃμα πολλακίς μέρη;
 Ἥλην μὲ φλόγα νοσταλγίας εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς
 Δὲν ἐπέστρεψα δακρύων, ἄθλιος καὶ δυστυχής;
 Μακρὰν ὄντες τῆς Ἑλλάδος, ὡς τὰ βρέφη τὴν μητέρα,
 Μετὰ πόθου τὴν ζητοῦμεν.
 Ἀλλ' ὡς πνεύσωμεν ὀλίγον τῆς Ἑλλάδος τὸν αἶρα,
 Παρευθὺς μετανοοῦμεν...

Τοῦ σημάντρου ἐπεθύμουν
 Ἡ θρησκευτικὴ νὰ ἦμουν
 Καὶ περίλυπη φωνὴ
 Ὅπου φεύγει καὶ θρηνεῖ,
 Ἡ νὰ ἦμουν ἡ σελήνη
 Ὅταν εἰς τὴν δύσιν σβύνῃ,
 Ἡ τὸ χόρτον τοῦ ἐδάφους
 Τὸ βλαστάνον εἰς τοὺς τάφους!..

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΑ.

ἈΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ.

Ἐξ Ἀθηνῶν, 25 Αὐγούστου.

Μὲ παραπονεῖσαι, φίλε, ὅτι δὲν σ' ἔγραψα εἰς δύο μνηῶν
 διάστημα, καὶ ἡ τόση μου σιωπὴ σὲ καταδικάζει, λέγεις, εἰς
 παντελῆ ἄγνοιαν τῶν εἰς τὰς Ἀθήνας διατρεχόντων. Ἀλλὰ τί
 ἄξιον λόγου εἶχα ἢ ἔχω νὰ σὲ δηλοποιήσω; Τὰ αὐτὰ πάντο-
 τε περὶ τῶν αὐτῶν μονοτονία, μικρότης καὶ ἀθλιότης. Ζητῶ
 λοιπὸν συγγνώμην ἂν, χασμώμενος, ἔρχομαι νὰ θέσω ὑπ' ὄψιν
 σου σήμερον τὰ μικρὰ τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου καὶ τοῦ Αὐ-
 γούστου συμβάντα.

Ὁ Σωτῆρ ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενον τῆς χαρᾶς ἢ τῆς θλίψεως,
 τοῦ ὑπερχρισμοῦ ἢ τῆς καταδρομῆς τινῶν τῆς Πρωτευούσης
 μας. Οἱ μὲν μὲ ἄκραν εὐχαρίστησιν ἔβλεπον αὐτὴν τὴν Ἐφη-
 μερίδα νὰ καταφέρεται βιαίως κατὰ τῆς Ἐξουσίας, ἐλπίζοντες
 νὰ διαδεχθῶσι τοὺς μέλλοντας νὰ πέσωσιν οἱ δὲ μὲ σφοδρὰν
 ἀγανάκτησιν ἐζήτουν τὴν ποινὴν τῆς τόσης αὐθαδεΐας τῆς.

Καὶ κατ' ἀρχὰς ὁ συντάκτης τοῦ Σωτῆρος, ἐμβαίνων πε-
 ρὶ λύχων ἀφᾶς εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐκτυπήθη ἀπὸ στρατιωτι-
 κὸν φουστανελοφόρον, τοῦ ὁποίου φεύγοντος ἡ ὄπισθεν ποδιά
 ἔμεινεν εἰς τὰς χεῖρας ἐνὸς Χωροφύλακος, ὡς ἀλώπεκος ἢ οὐρὰ
 εἰς τὴν παλάμην ἀμπελοργοῦ. Ποῖος ἢ ποίου ὄργανον ἦτον ὁ
 στρατιώτης οὗτος; Ἄλλοι μὲν ἀπέδωκαν τὸ συμβεβηκὸς τοῦ-
 το εἰς ἰδιωτικὴν ἐκδίκησιν· ἄλλοι δὲ, (ἀδίκως κατ' ἐμέ,)

ἐπωνόμασεν τὸν Σωτῆρα Πεισίστρατον, ὡς ἐνεργήσαντα καθ' ἑαυτοῦ τὴν γρονθοκοπικὴν αὐτῆν σκηνὴν διὰ τὴν κερδίση ὀλίγην δημοτικότητα.

Ἐπειτα ὁ Σωτῆρ ἤρχισε νὰ κηρύττῃ τὴν γενικὴν ἀναστάτωσιν τοῦ Κράτους καὶ νὰ παριστᾷ τὴν Ἑλλάδα ὡς θέατρον φόνων καὶ ληστειῶν. Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τῶν Ἀθηναίων, καλοθέσαν τὰ ὀμματαῦλά του εἰς τὴν μύτην καὶ ὡς νόμιμος Πραγματογνώμων ἐλθὼν αὐτόκλητον εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ἀνήγειλεν ἐγγράφως ὅτι ἀληθῶς ὑπάρχουν ἀταξίαι καὶ στασιασμοί. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ὀργισθὲν κατ' αὐτοῦ διὰ τὴν ὁποίαν ἐτόλμησε νὰ κάμῃ παρέμβασιν εἰς τὰ καθήκοντα τῆς ἀρμοδιότητός του, ὡς Δημογεροντία καθολικὴ τῆς Ἑλλάδος ἐπεκύρωσεν ἐπισήμως τὴν ἡσυχίαν τοῦ Κράτους. Τοιοῦτοτρόπως οἱ πτωχοὶ ἡμεῖς ἰδιῶται δὲν εἴχομεν ὄρασιν διὰ τὴν βλέπωμεν, καί, ἂν τὸ ἐν Συμβούλιον ἠθέλησε νὰ μᾶς λυπήσῃ, τὸ ἄλλο ἔσπευσε νὰ μᾶς παρηγορήσῃ.

Μετὰ τοῦτο διεσαλπίσθη τοῦ Σωτῆρος ἡ δίκη, καὶ πρὶν τῆς ἐνάρξεώς της ἠκούετο κρυφὸς ψιθυρισμὸς μεγάλων κινήσεων καὶ ταραχῶν. Καὶ κατὰ συνέπειαν τούτου καὶ εἰς ἕνα κάποιον τρόπον εὐγενικώτατον, ὁ καλὸς μου φίλος Κωνσταντίνος Δουκας μετέβη ἐν βροπῇ ὀφθαλμοῦ εἰς τὴν Χαλκίδα, καὶ δύο τρεῖς ἄλλοι πολεμικοὶ συγγενῶς ἠλλάξαν τὸν ἀέρα των εἰς τὰς Κυκλάδας, καὶ οἱ τρανοὶ μας Ἰπουργοὶ, μὲ ὑπερηφάνειαν ὑποβλέποντες τὴν σπάθην τῆς στολῆς των, ἤρχισαν νὰ ξεροβήχωσι διὰ τὰ κατορθώματά των ταῦτα. Καὶ μίαν ἡμέραν εἰς ἕνα στενωτάτον τόπον, Πουργατόριον τῆς Δημοσιογραφίας καλούμενον, ἐπαρουσιάσθησαν οἱ Κ.Κ. Νικόλαος Σκουφός καὶ Ἀθανάσιος Πετστάλης διὰ νὰ ῥητορεύσωσιν. Ἀλλ' ὁ Κ. Εἰσαγγελεὺς, διὰ νὰ προφυλάξῃ τὸν δικηγορικὸν λάφυργά των ἀπὸ τὸν βράγγον, τοὺς ἐσήκωσε τὸν κόπον τοῦτον. Ἐφυγαν λοιπὸν δεξι-

νοι φωνάζοντες πατατὶ πατατᾶ. Ἰστέρον τὸ Δικαστήριον κατεδίκασε τὸν μὲν Ἀντώνιον Ἰωαννίδην, (ὅστις οὐδὲ εἰς τὸν ὕπνον του εἶδε ποτὲ πῶς γράφουν,) εἰς ἑνὸς ἔτους φυλακὴν, τὸν δὲ Νικόλαον Σκουφόν, (ὅστις ἤξεύρει μὲ ξένα χρήματα νὰ πληρόνῃ,) εἰς πρόστιμον δύο χιλιάδων δραχμῶν, δίδον εἰς αὐτὸν πλήρη ἐξουσίαν νὰ προσβάλλῃ ὅποιον εἰς τὸ ἐξῆς θέλῃ, μὲ συμφωνίαν ὅμως νὰ σύρῃ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν συναλλαγματικὰς πρὸς τὸν Κύριον Κόμητα Θεοτόκην διὰ τὴν ἀναπλήρωσιν τῶν πενταχιλιῶν δραχμῶν τῆς ἐγγυήσεως τοῦ Σωτῆρος καὶ τῶρα φιλελεύθεροί τινες καὶ ἀστεῖοι Δικασταί, φιλικώτατα σφίγγοντες τὴν ἐφημεριδογραφικὴν δεξιάν του, τὸν λέγουσιν καθ' ἡμέραν χαμογελῶντες:

« Εἶν' ἐλεύθερος ὁ Τύπος. Πῶς δὲν γράφεις; Πῶς δὲν χαίρεις;
Εἶν' ἐλεύθερος ὁ Τύπος, φθάνει μόνον νὰ μᾶς φέρῃς
Πρόστιμον καθ' ἑβδομάδα
Δραχμῶν μίαν χιλιάδα. »

Εἰς δὲ τὰς παραμονὰς τῆς δικασίμου ἡμέρας τοῦ Σωτῆρος, οἱ ἄνθρωποι τί ἔκαμον; Ἐστεκον μὲ κεχηνὸς στόμα, προσμένοντες νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ Δικαστήριον σύσσωμος ἡ Ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Πρόεδρος ὠνόμαζε τὸν Σωτῆρα Σωκράτην, καὶ ὁ βάτραχος Ταχυδρόμος, ὅστις ἐφούσκονε διὰ νὰ γίνῃ βουῆς, παρίστα τὴν διπλὴν του φύσιν διὰ τῆς φωνῆς καὶ διαλεκτικῆς του κραυγάζων κατὰ τοῦ Σωτῆρος.

Ἐν τοσοῦτῳ ἀηδιάσας ἐγὼ καὶ τοὺς Ταχυδρόμους καὶ τοὺς Σωτῆρας καὶ ὄλους τοὺς ὑποκριτὰς τῶν πατριωτικῶν δραμάτων μας, τοὺς ἄφησα ὑγείν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ διέτριβα εἰς τὸν Πειραιᾶ συμφιλοσοφῶν μετὰ τοῦ Ἀθανασίου Χριστοπούλου. Ἀλλ' ἀναθὰς τότε μίαν ἡμέραν κατὰ τύχην εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰσῆλθον εἰς συχναζόμενον τῆς πόλεως Καφρνεῖον, τὸ ὁποῖον ἐξέλαβον ὡς σχολὴν μαλλοῦ τοῦ Πυθαγόρου βλέπων μέγαν

ἐριθμόν ἀνθρώπων ἐνασχολουμένων σιωπηλῶς περὶ μὲν μεγάλης τραπέζης, ὅπου ἔκειτο σωρὸς Ἐφημερίδων ἐχθρῶν καὶ ἀντιπάλων. Ἐθεώρουν εἰς τὰ διάφορα πρόσωπα τῶν ἀναγνωστῶν τὰ διάφορα πάθη, τὰ ὅποια διήγειρον εἰς αὐτούς τὰ νοερῶς ἀναγνωσκόμενα διαφόρων χρωμάτων φύλλα, καὶ πρητῆρουν τὴν ἄφωτον σύγκρουσιν τοῦ πατριωτισμοῦ μετὰ τὸν φατριασμόν, τῶν ἀρχῶν μετὰ τὰς προλήψεις καὶ τοῦ γενικοῦ συμφέροντος μετὰ τὴν ἰδιοτέλειαν. Καθεὶς λοιπὸν ἔστεκεν εἰς ἄκραν σιγὴν καὶ μελέτην, καὶ οὕτως ἡ Ἀναγεννηθεῖσα μετὰ τοῦ Σωτῆρος, ἡ Ἀθηναῖα μετὰ τοῦ Ταχυδρόμου, ἡ Εὐαγγελικὴ μετὰ τῆς Διατριβῆς τοῦ Βάμβα, ἡ « βῆμα ταχύ! » φωνάζουσα Πρόοδος, ὁ οὐδέτερος Πρωϊνὸς Κήρυξ καὶ ἡ ἀθῶα Ἥως, Ἀρμανσπεργικοὶ καὶ Σωτηριανοὶ, πολιτικοὶ καὶ φιλολόγοι, ὑλισταὶ καὶ θρησκοί, ὅλοι ἔζων ἐν εἰρήνῃ, ὅτε ἤλθεν ὁ Σωτὴρ τῆς ἡμέρας. Καθεὶς ζητεῖ νὰ τὸν λάβῃ· δίδεται εἰς ἕνα μόνον μετὰ συμφωνίαν νὰ τὸν ἀναγνώσῃ εἰς ἐπήκοον πάντων. Ὁ εἰς εὐρίσκει τὸ τὰδε τεμάχιον πατριωτικώτατον, ὁ ἄλλος ὀλεθριώτατον, ὁ τρίτος ἀληθέστατον, ὁ τέταρτος ψευδέστατον. — Τοῦτο εἶναι ὁ ἐξαφνισμὸς τῆς Ἑλλάδος. — Ἡ σωτηρία της. — Διατί δὲν ἔγραφε καὶ πρότερον τὰ αὐτά; — Διατί νὰ ἐξετάζωμεν ἡμεῖς τὸν γράφοντα καὶ ὄχι τὰ γραφόμενα; — Ἐρεθίζονται, θερμαίνονται ὅλοι· αὐτὸς ὑψώνει τὸν γρόνον του· ἐκεῖνος ἀρπάζει μίαν καθήκλαν. Ὁ πόλεμος ἦτον βέβαιος, ὅτε, πλησιάζων ἐγὼ πρὸς τὴν θύραν διὰ νὰ φύγω, βλέπω ἔξω εἰς τὴν πλατείαν τοὺς Κυρίου Ἐφημεριδογράφους τῆς Ἑλλάδος συνομιλοῦντας μετὰ φιλικώτατον τρόπον καὶ συσφίγγοντας ἀμοιβαίως τὰς χεῖρας των. « Ταλαίπωροι! (τότε φωνάζω πρὸς τοὺς ἐν τῷ Καφφενείῳ διαφερομένους) οἱ συντάκται τῶν Ἐφημερίδων ἐναγκαλιζονται ἀλλήλους καὶ συμφιλοῦνται σχεδὸν, καὶ σεῖς οἱ ἀναγνώσται των ἐτοιμάζεσθε νὰ διασχισθῆτε ὡς αἴλουροι! καὶ

φρονεῖτε λοιπὸν ὅτι αὐτοὶ αἰσθάνονται ὅσα γράφουν! Ἄμην, Ἄμην, λέγω ὑμῖν! Εἰρήνην πάσιν! • Ὁ γέλως διεδέχθη τὴν ὀργὴν τῶν παρόντων, οἵτινες ἐνόησαν ὅτι τὰ πάντα σήμερον εἶναι ὑπόκρισις.

Φίλε, οἱ νόμοι μορφόνουν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ οἱ ἄνθρωποι πάλιν τελειοποιοῦν τοὺς νόμους. Αἱ δύο αὗται ἀρχαὶ συνδέονται μετ' ἀλλήλων, καὶ εἶναι αἱ δύο θεμελιώδεις βάσεις τῆς προσόδου παντὸς ἔθνους.

Πολιτεία ἐλευθέρα, ἥτις νὰ πλάσῃ ἐξ ἡμῶν τῶν ἀνδραρίων ἄνδρας, ἰδοὺ τὸ πρῶτιστον ἔργον. Ὁργανισμὸς καλὸς ἐθνικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὅστις νὰ μᾶς καταστήσῃ ἀνθρώπους ἰκανοὺς νὰ φέρωσιν εἰς ἐντέλειαν καὶ νὰ διατηρήσωσι τοὺς νόμους, ἰδοὺ τὸ δεύτερον ἔργον, ἀναγκαῖον ὁμοίως καὶ ἀδελφὸν τοῦ πρώτου.

Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ παύσῃ τὸ προσωρινὸν καὶ ἀβέβαιον αὐτὸ τοῦ Πολιτεύματός μας, καὶ ἡ Ἑλλάς νὰ λάβῃ τὴν ἠθικὴν της ἀνάστασιν. Ἰπὸθες καθ' ἡν ἡμέραν εἰς τὰς Ἐπαρχίας κηρυχθῆ ὁ νόμος τῆς ἐκλογῆς τῶν Ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους καὶ τὸ ἔθνος ὅλον κινηθῆ πρὸς ἐκλογὴν τῶν ἐμπιστευμένων του, ὑπόθες ποία χρεὰ εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα θέλει ἐπιλάμψει. Ποτὲ εἰς τὰ Ἰσθμια, ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι ἐκήρυξαν τὴν Ἑλλάδα ἐλευθεράν ἀπὸ τὸν μακεδονικὸν ζυγόν, ποτὲ ἡ ἀγαλλίασις τῶν τότε Ἑλλήνων δὲν ὑπῆρξε τόσον ἄμικτος λύπης, ὅσον ἡ δημοσία ἡμῶν εὐφροσύνη, ὅταν ἐκ τοῦ θρόνου του ὁ Ὄθων ἀναγνωρίσῃ τὸ ἐλληνικὸν Κράτος συνταγματικὸν καὶ τὴν Ἑλλάδα ἐλευθεράν. Τότε τῶν προτερημάτων καὶ τῶν φώτων τιμωμένων παρὰ τῆς Ἀρχῆς, τότε τῆς διαχειρίσεως τῶν πραγμάτων ὑποβαλλομένης εἰς τὴν κοινὴν κρίσιν, καὶ δημοσίοι ἄνδρες θέλουν ἀναφανῆ, καὶ τὰ δημόσια ἤθη θέλουν βελτιωθῆ, καὶ τὸ ἔθνος θέλει προβαίνει μετὰ γιγαντιαῖα βήματα πρὸς τὴν τελειοποίησίν του.

Σύστημα Κοινοβουλευτικόν! Σύστημα Κυβερνήσεως ἄξιον λογικῶν ζώων! Σύστημα εὐθύνης τῶν δημοσίων Ἰπαλλήλων! Σύστημα γόνιμον εἰς ἀρετὰς καὶ εἰς εὐγλωττίαν! Σύστημα, τὸ ὅποιον, ἂν πρὶν τῆς πολιτικῆς μας ἀναγεννήσεως δὲν ἦτον ἐφευρεμένον, ἔπρεπε νὰ ἐπινοήσωμεν οἱ Ἕλληνες δι' ἡμᾶς αὐτοὺς, διὰτι δὲν ἔχομεν οὔτε τάξιν ἐξειδικασμένην εὐγενῶν, οὔτε κλάσιν προνομιαίαν ἱερέων! Σύστημα πραγμάτων τέλος πάντων, τὸ μόνον δυνάμενον ν' ἀναπτέρωσῃ τὴν φαντασίαν μου καὶ νὰ δώσῃ ζωὴν εἰς τὴν παρ' ὧραν θνήσκουσαν Μοῦσάν μου!

Εἶναι καιρὸς πλέον καὶ ἡ Γραμματεία τῆς Παιδείας νὰ ὀργανίση τὴν δημοτικὴν, σχολαστικὴν καὶ ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν. Ἐν ἔθνος ὀλόκληρον, τέσσαρας ἤδη ἑνιαυτοὺς ἀδιακόπως φωνάζον κατὰ τῆς ἀναλγησίας τῆς Γραμματείας ταύτης, πρέπει νὰ ἔχῃ λόγον τινὰ εἰς τὰ παράπονά του, καὶ οἱ Κύριοι συντάκται τοῦ Ταχυδρόμου, ἀντὶ μὲ τοὺς νηπιώδεις τῶν ἀστεϊσμοῦς ἢ τὰς σκανδαλώδεις τῶν προσωπικότητος νὰ μᾶς κινῶσι περιοδικῶς εἰς γέλωτα ἢ εἰς ἀγανάκτησιν, ἀντὶ μὲ τὰς περιγραφὰς τῶν ἀρτεσιανῶν πηγαδιῶν τῶν καὶ μὲ τοὺς καταλόγους τῶν ἀναριθμητῶν διδασκάλων τῶν νὰ γίνωνται ἀξιοχλεύαστοι, ἄς ἀσχοληθῶσι κάλλιον εἰς σπουδαίας ὑπὲρ τῆς μαθήσεως τοῦ ἔθνους διατριβὰς, καὶ ἄς συναισθανθῶσιν ὅτι ὁ πολῦτιμος καιρὸς παρέρχεται ἀφίνων ἡμᾶς πάντοτε μὲ τὰ τρία καὶ ἡμισυ χωλὰ Γυμνάσιά μας καὶ μὲ τὰ εἰκοσιῆν μιζοβάρβαρα Σχολεῖά μας.

ἔχομεν οἱ Ἕλληνες δικαιώματα εἰς ἀπαίτησιν τελειότερου κλάδου ἐκπαίδευσως. Παρακατεθέσαμεν εἰς τὴν ἐπιτροπεύουσαν τὸ ἔθνος Κυβέρνησιν τριακοσίων περὶπου ἑκατομμυρίων ἐθνικὴν γῆν, καὶ καθ' ἕκαστον χρόνον τὴν δίδομεν δεκαπέν-

τε ἑκατομμυρίων φόρους. Οὔτε στρατεύμα μέγαλον, οὔτε σόλους αὐτὴ ἔχει. Εἶναι λοιπὸν μέγα ἔργον νὰ δαπανᾷ κατ' ἔτος ὀκτακοσίας χιλιάδας δραχμῶν διὰ νὰ προετοιμάσῃ τὴν νέαν γενεάν εἰς μέλλον εὐτυχέστερον;

Ἀλλὰ πᾶσα ἐπίκρισις, πᾶσα γενικὴ θεωρία περὶ Πολιτεύματός μας, περὶ ἐθνικῆς μας ἐκπαίδευσως, φαίνεται λῆρος καὶ ματαιότης εἰς τινὰς ὑπογράφοντας τακτικώτατα τὰς ἀναφοράς των καὶ τὰ ἔγγραφα τῆς μισθοδοσίας των, φοροῦντας ἅπαξ ἢ δις τοῦ μηνὸς τὸ τρίκωχόν των, ξηροβήχοντας ὅταν πρόκειται λόγος περὶ οὐσιωδῶν πραγμάτων. καὶ κρύπτοντας ὑπὸ τὴν σιωπὴν τὴν ὀλίγην τῶν ἰκανότητα καὶ μάθησιν.

Ἐγγίζει σήμερον ἡ ἐπιστροφή τοῦ βασιλέως· ἰδοὺ τὸ μέγα μέλλον, ὅπου συγκεντροῦται ἡ προσοχὴ ὄλων. Ἄλλοι ἐκ τῆς στιγμῆς αὐτῆς ἐτοιμάζουσι τὰς πλεκτάνας τῶν· ἄλλοι βαθείας ὑποσκάπτουσι ὑπονόμους. Σιωπὴ ἄκρα εἰς τὴν Πρωτεύουσαν νηνεμία, πρόδρομος τῆς τρικυμίας. Ὁ Σωτὴρ θέλει καὶ αὐτὸς μετ' ὀλίγον ἐνώσει τὴν φωνὴν του εἰς τὸν γενικὸν θόρυβον. Θέλουν πέσει μετ' ὀλίγον ἀπὸ τὸν θρόνον ὀλίγα ψύχαια, Σταυροὶ τινες, δύο τρία Ἰπουργεῖα, καὶ σιγὴ πάλιν θέλει διαδεχθῆ τὴν μεγάλην ταραχὴν, ἀκινήσια τὴν μεγάλην κίνησιν τῆς ἡμέρας... Ἡμεῖς δὲ οἱ σκεπτόμενοι ἄνθρωποι θέλομεν μείνει πάλιν μὲ τὰς μελαγχολικὰς ἰδέας μας περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἔθνους...

Ἡ ἈΗΔΙΑ.

Κἀνὲν Λεξικὸν δὲν ὥρισε καλῶς τὴν σημασίαν τῆς λέξεως « ἀηδία », οὐδὲ τὸ μέγα τοῦ Κυρίου Ματακίδου τὸ ἀπὸ τὰ

1828 εἰς δύο τόμους ἐκδιδόμενον, οὐδὲ τὸ μικρὸν τοῦ Κυρίου Ψύλλα τὸ πρὸ μικροῦ τυπωθέν . . . Κατ' ἐμὲ ὁ ἀληθὴς ὀρισμὸς τῆς λέξεως « ἀηδία » εἶναι τὸ νὰ δικτριβῆ τις εἰς Ἀθήνας μακρὰν τῆς θαλάσσης ἐν μέσῳ κόνεως ὑπὸ οὐρανὸν ξηρὸν, νὰ βλέπῃ τὰ αὐτὰ πρόσωπα, ν' ἀλούῃ τὰ αὐτὰ πράγματα, ν' ἀναγινώσκῃ τὰς αὐτὰς Ἐφημερίδας, νὰ περιμένῃ τὴν Τράπεζαν καὶ τὸ δάνειον, καὶ νὰ βράζῃ μὲ τρεῖς τέσσαρας Ἰπουργοὺς διαφορουμένους, μὲ δεκαπέντε Συμβούλους τῆς Ἐπικρατείας ἀπληυθήμενους εἰς τὸν στενὸν λέβητα τῶν πολιτικῶν μας πραγμάτων.

Καὶ μὴ νομίζετε ὅτι τὸ αἶσθημα τοῦτο, τὸ ὑποῖον μὲ κυριεύει καὶ μὲ τυραννεῖ ἀνηλεῶς, εἶναι ἴδιον εἰς ἐμὲ μόνον. Εἰς φιλόσοφος, (ὅστις εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ἐπέτα τόσον ὑψηλὰ ὅσον σήμερον ἡ Πρίδος,) ὁ Πασκάλης, λέγω, ὑπέκειτο καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἀσθένειαν ταύτην, τὴν ὑποῖαν ἀπέδιδεν εἰς τὴν ἀτέλειαν τοῦ ὀργανισμοῦ μας. « Ἡ ψυχὴ, ἔλεγεν, ἐρρίφθη ἐντὸς τοῦ σώματός μας διὰ νὰ κατοικήσῃ ὀλίγον χρόνον· γνωρίζει δὲ ὅτι δὲν εἶναι ἡ ζωὴ αὐτῆ, παρὰ μετάβασις εἰς ὁδοιπορίαν ἄλλην αἰωνίαν· ὅθεν λυπεῖται σκεπτομένη εἰς ἑαυτὴν κ.τ.λ. » καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα δύνασθε ν' ἀναγνώσετε κατὰ πλάτος εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν Σάλπιγγα.

Ἄν θέλετε δὲ ἀκόμη, πρὸς ἀπολογία μου, σὰς φέρω ἀνθρώπους εὐτυχεστάτους, οἵτινες μ' ὅλον τοῦτο ἀηδιάζον τὴν ζωὴν. Σὰς φέρω τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον, ὅστις ὕστερον ἀπὸ τὰς κατὰ Περσῶν νίκας τοῦ ἐβαρύνετο νὰ κάθῃται ἡσυχος εἰς τὸν θρόνον τοῦ Κύρου καὶ δὲν εὕρισκε διασκεδάσιν οὐδὲ εἰς τὰ ὄργια τῆς Βαβυλῶνος, ἀλλ' ἀκούων ἀπὸ φιλοσόφους ὅτι ὁ οὐρανὸς περιέχει καὶ ἄλλας γαῖας πολὺ μεγαλητέρας τῆς ἰδικῆς μας, κατάκαρδα ἐλυπεῖτο διότι δὲν ἐδύνατο

νὰ ὑπάγῃ καὶ ἐκεῖ νὰ καύσῃ τὸ Ἀνακτόριον κένενος ἄλλου Δαρείου. Ἀρκετὰ παραδόξου ἀηδίας παράδειγμα μᾶς ἄφησε καὶ ὁ Σύλλας, ὅστις περὶ τὸ γῆρας τοῦ μὴ ἔχων πλέον Μιθριδάτας νὰ δαμάσῃ, Μαρίου; νὰ ἐξολοθρεύσῃ, Βουλευτὰς τῆς Ῥώμης νὰ σφάζῃ, παρητήθη τῆς Δικτατορίας λέγων θρασύτατα ὅτι τοῦ Ῥωμαϊκοῦ λαοῦ ἡ εἰρηνικὴ κυβέρνησις καὶ αἱ εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Πρωτεύουσας τοῦ κόσμου λεπτομέρειαι τοῦ ἐφάνοντο μονότοναι, κατώτεραι τῆς μεγαλοφυΐας του, καὶ τὸν ἀηδιάζον.

Διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀηδίαν αὐτὴν, οἱ Ἄγγλοι σήμερον ὑπλίζουσι μὲ σιδηροῦς ὄνυχας τοὺς πρωῖνοὺς τῶν κήρυκας, τοὺς ἀλεκτρονάς, καὶ τοὺς βάλλουσι εἰς αἵματώδη κατ' ἀλλήλων πόλεμον, ἢ πληρόνουν γρονθοκόπους καὶ τοὺς βάλλουσι διὰ σαμψονικῶν πληκτισμῶν νὰ συντριβῶσιν ὁ εἷς τοῦ ἄλλου τὰ κρανία καὶ τὰς σιαγόνας, καθὼς (ὦρα τῶν καλῆ!) οἱ Κύριοι Κωλέττης καὶ Μαυροκορδάτος, διὰ νὰ διασκεδάσωσι ἴσως καὶ αὐτοί, ἔβαλλον τοὺς λογίους καὶ ὄλους τοὺς Προκρίτους τῆς Ἑλλάδος νὰ γρονθοκοπῶνται ἀπὸ τὰ 1821 μέχρι τῆς ὥρας ταύτης.

Καὶ εἰς τί νὰ προσηλωθῇ κἀνεὶς; Εἰς τὴν ζήτησιν τῆς Ἀληθείας; Εὐρετέ την ἂν δύνασθε. Ὁ Βραχμὰν δὲν συγκάθηται μὲ τὸν λάτριν τοῦ πυρός. Ὁ Μωαμεθανὸς ὀνομάζει ἄπιστον τὸν Χριστιανόν. Ἡμεῖς καλοῦμεν φονεῖς Θεοῦ τοὺς Ἰουδαίους. Αὐτοὶ λέγουσι εἰδωλολάτραις ἡμᾶς. Ὁ Κύριος Γερμανὸς μεθ' ὅλης τῆς ἱεραῆς μας Συνόδου βλέπει κεκρυμμένον τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον ὑπὸ τὰς διδασχὰς τῶν Λουθηροκαθβίνων. Ὁ Πάπας ἐν τοσοῦτῳ θεωρεῖ ὅλον τὸν ἑλληνικὸν Κλήρον ὡς Σχισματικόν. Ὁ μὴ ἔχων οὐδὲ πλοῦτον, οὐδὲ τίτλους καὶ κατὰ δυστυχίαν τοῦ Δημοκράτης ὀργίζεται κατὰ τοῦ πλοῦτου, κατὰ

των τίτλων και των Ηριγγίπων. Ο αυτόχθων Αριστοκράτης αποστρέφεται τὸ πνεῦμα τῆς ισότητος, τὸ ὁποῖον εἰσάγει ὁ ἐτερόχθων λόγιος ὁ μὴ ἔχων τοῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι. Ὁ ἐκ τοῦ Τάγματος τοῦ Γαρδικιώτου φιλοπόλεμος φουστανελοφόρος καταφρονεῖ τὸν φιλήσυχον ἑμπειρὸν τῆς Ἑρμουπόλεως. Αὐτὸς δὲ δὲν εὐρίσκει ἐπὶ τῆς γῆς στερεώτερον ἄλλο παρὰ τὸ μέταλλον τοῦ χρυσοῦ, περὶ τοῦ ὑποῦ ἅμως δύο ἢ τρεῖς πρῶτιστοι διδάσκαλοι τοῦ ἔθνους μας ἔχουν διαφόρους γνώμας.

Εἰς τί ἄλλο νὰ παραδοθῆ κανεῖς; Εἰς τὴν Φιλοσοφίαν; Καὶ ποῖαν ἀπὸ τὰς τόσας νὰ ἐκλέξῃ; τὴν τοῦ Πυθαγόρου, ἢ τὴν τοῦ Θάλητος; τὴν τοῦ Πλάτωνος, ἢ τὴν τοῦ Ἀριστοτέλους; Αὐτὸς ἔχει τὰς δίνκας του, ἐκεῖνος τὸ κενόν του, ὁ ἄλλος τὸν ἐλκυσμὸν του. Νὰ λάβῃ τις τὴν στωικότητα τοῦ Ζήνωνος, ἢ τὰς ἀμφιβολίας τοῦ Κερνεάδου; Νὰ παραδεχθῆ τις τὰ ἄτομα τοῦ Ἐπικούρου, ἢ τὰς μονάδας τοῦ Λεϊδνιτίου, ἢ τὸν Γαλαζίαν τοῦ φίλου Σοφριανοπούλου;

Νὰ γίνῃ κανεῖς λάτρης τῆς Ἐλευθερίας; Εἰς τὴν Ρώμην οἱ στρατηγοὶ τῆς Βροῦτος καὶ Κάτων ἐχειροκτονήθησαν. Εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ φιλόσοφος τῆς Κονδορσέτος ἔπιε τὸ δηλητήριον λέγων « ἐδυνάμην νὰ γίνω τύραννος, ἢ θῦμα τῆς τυραννίας. Προετίμησα τὸν θάνατον, καὶ ἀφῆκα τὴν ὁδὸν τῆς ἀνομίας ». Ὁ εὐγλωττός τῆς ῥήτωρ Μανουέλος, καταβιβασθεὶς βιαίως ἐκ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, ἀπέθανεν ἀπὸ αἰσχος· καὶ ὁ γενναῖος τραπεζίτης τῆς Λαφίττης ἐχρεωκόπησεν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα σήμερον ὁ πρῶτος βωμός τῆς, ἢ Ἰδρα, κατερημώθη... καὶ ὕστερον ποῖον ἔπαινον λαμβάνουν οἱ ψάλται καὶ αἰδοὶ τῆς; Εἰς φλύαρος Ἐφημεριδογράφος τοὺς ἐξυβρίζει, οἱ Ἰπουργηματικοὶ τοὺς θεωροῦν ὡς ἐξωτικὰ ὄντα, οἱ διδάσκαλοι δὲν τοὺς ἐκτιμῶσι διότι δὲν γράφουν εἰς ἱαμβικὰ ἔπη, διότι δὲν συνθέ-

τουν κάμμίαν ῥητορικὴν ἢ Γραμματικὴν, ἀλλὰ μόνον Λυρικὰ, Κούρκας, Ὀδοιπόρους, Πανοράματα καὶ Πλάστιγγας.

Προχθὲς πρὸς τὸ ἐσπέρας ἐπεριδιάβαζα μόνος εἰς τὸν σκιερὸν καὶ ἀρκετὰ ὠραῖον κῆπον τοῦ Ἰωάννου Βλάχου. Ἦλθα νὰ μ' εὕρῃ ἐκεῖ μετ' ὀλίγον εἰς λόγιος τῆς Πρωτευούσης, φίλος τῶν Μουσῶν, κατόπιν δὲ τούτου καὶ ἄλλοι ἐπίσης πεπαιδευμένοι ἐλκυόμενοι ἀπὸ τὴν τερπνότητα τῆς φύσεως καὶ τοῦ τόπου. Ἦρχησεν ὁμιλία περὶ τῆς ζωῆς τῶν λογίων ἐν γένει.

« Εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, (εἶπεν εἰς ἐκ τῶν παρευρισκομένων), οἱ λόγοι ἐθεοποιοῦντο. Οἱ ἑπτὰ σοφοὶ τῆς ἤσαν ἄλλοι μὲν βασιλεῖς, ἄλλοι δὲ νομοθέται, ἄλλοι δὲ διδάσκαλοι καὶ ποιηταὶ τιμώμενοι ὡς ἡ χρησμοδοτὶς Πυθία. Ὁ Περίανδρος καὶ ὁ Πιπτακὸς ἐβασίλευον εἰς τὴν Κόρινθον καὶ εἰς τὴν Μιτηλύνην. Ὁ Σόλων, ὁ Βίας καὶ ὁ Χίλων ἦσαν πατέρες νομοθεσίας. Ὁ Κλεόβουλος διὰ τῶν ποιήσεών του ἐπλούτει, καὶ ὁ Θαλῆς διὰ τῆς φιλοσοφίας του ἔζη ἐνδοξος καὶ ἀνεκδέχης. Οἱ λόγοι τότε εἶχον μέγαν ὀρίζοντα ζωῆς. Τριήρης τοῦ Διονυσίου μετέφερον ἀπὸ τὰς Ἀθήνας εἰς τὰς Συρακούσας τὸν Πλάτωνα. Εἰς τὰ Ὀλύμπια ὁ Ἡρόδοτος ἀνεγίνωσκε τὴν ἱστορίαν του χειροκροτούμενος, καὶ ὁ Πίνδαρος, δαφνοστεφὴς καὶ θεόπνευστος, ἔκρουε τὴν λύραν του ἄδων

- Ἀναξιοφόρμιγγες ὕμνοι,
τίνα θεῶν, τίνα δ' ἀνδρῶν
κλαδῆσαιμεν;... »

Οἱ διδάσκαλοι τότε δὲν παρέδιδον εἰς Σχολὰς Κυβερνήσεων οὐδ' ἐπὶ μισθῶ, ἀλλ' εἰς σκιερούς περιπάτους καὶ δωρεάν, καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Ξενοκράτης καὶ ὁ Δημοσθένης ἀνεμυγνύοντο μετὰ τῶν πολυαριθμῶν μαθητῶν τοῦ Πλάτωνος εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. »

« Κατὰ τοὺς νεωτέρους καιροὺς εἰς τὴν Γαλλίαν, (ἐπρό-

σέβειν ἄλλος,) ἐν μέσῳ κοινωνίας ὄχι τόσο ἀήγητος ὡς ἡ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, ἐπὶ δεκάτου τετάρτου Λουδοβίκου, ἤρχισαν κατὰ πρῶτον οἱ πεπαιδευμένοι ν' ἀπολαμβάνωσιν ὀλίγην τινα ὑπόληψιν. Οἱ Μολιέροι, Ρακίνοι καὶ Βολῶ, οἱ Βοσσουέτοι, Πασκάλαι καὶ Φανελαῶνες, ἐλάμπρυναν τὸν χαρακτήρα τοῦ λογίου εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ ἐλάχιτος Ἰπαλληλίσκος προετιμᾶτο τοῦ Καρτεσίου. Ἀλλὰ τὸ ἐπάγγελμα τῶν λογίων κατεφρονεῖτο ἀκόμη. Κάνεις εὐγενῆς, οὐδὲ ὁ βασιλεὺς αὐτὸς Λουδοβίκος, ἐγνώριζε νὰ ὀρθογράψῃ, ἐκτὸς μόνον τῆς Σεβινῆς καὶ τοῦ Ῥωσσεφουκάλτου· καὶ ὁ Καβὸς, Αὐλικὸς φίλος τῶν λογίων, μόλις ἐτόλμα νὰ παρουσιασθῇ ἀνευρυθρίστως εἰς τὴν Αὐλὴν μετὰ τοῦ ἀθανάτου Ρακίνου. Κατὰ τὴν ἀκόλουθον ἑκατονταετηρίδα ἐτέθησαν αἱ βᾶσεις τῆς ἀνυψώσεώς των, καὶ εἰς συναναστροφὰς γυναικῶν εὐγενῶν καὶ πλουσίων εἶδαν τὸν Μοντέσχιον νὰ συμβουλευέται τὴν Δουκίσσαν Αἰγγιλῶνος περὶ τῶν Περσικῶν Ἐπιστολῶν του, τὸν Δαλαμβέρτον νὰ συμφιλοσοφῇ μετὰ τῆς Κυρίας Ἐπιναίης, καὶ τὸν δημοκράτην Ρουσσὼ νὰ ρητορεύῃ κατὰ τῆς προνομιαίας τάξεως τῶν εὐγενῶν ἔμπροσθεν τῆς Κυρίας τοῦ Ἀρχιστρατήγου Λουξεμβούργου. Ὁ Βολταῖρος, μὲ τὸ σκῆπτρον τῶν Μουσῶν εἰς τὴν χεῖρα, συνεκάθητο μετὰ τοῦ βασιλέως Φρεδερίκου, καὶ ὁ Διδερότος συνέζη φίλος μετὰ τῆς Αὐτοκρατορίσσης Αἰκατερίνης.

• Κάμμια κλάσις, (εἶπα ἐγὼ,) δὲν ἐβλάφη τόσο εἰς τὴν Γαλλίαν κατὰ τὴν ἐπανάστασίν της, ὅσον οἱ λόγοι της, εἰς τοὺς ὁποίους ἀδίκως τὴν ἀπέδωκαν. Ἀναμφισβόλως αὐτοὶ διὰ τῶν συγγραμμάτων των ἐξήτησαν βελτιώσεις εἰς τὰς τύχας τῶν ἔθνων. Ἀλλὰ μακρὰν τοῦ νὰ προκηρῦξωσιν αἵματα χυσίας καὶ σφαγᾶς, ἤθελσαν μάλιστα νὰ τὰς ἐμποδίσωσιν. Ὄθεν πρῶτα θύματα τῆς ἀναρχίας ἔπεσαν ὁ Βαλῆς, ὁ Δα-

βαζιέρος, ὁ Κονδορσέτος, ὁ Σαρφόρτος καὶ ὁ Σονιέρος. Εἰς πάντα καιρὸν οἱ ἄνδρες, οἱ μοχθήσαντες πλείωτον εἰς τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἀφρωπότητας, ὑπέφερον ἀπὸ τοῦ συμπολίτου των μεγαλητέρας καταδραμῆς καὶ ἀδικίας. Ὅλοι σχεδὸν δίκαιως δύνανται νὰ εἰπῶσιν ὡς ὁ Ἕλληνας «ἀδίκως εἶ ὄνομά μου καὶ τὴν μοχθήματά μου εἰς τὰ ἔθνη ὅλη καὶ εἰς τοὺς μέλλοντας αἰῶνας.» Ἡ ἀρβύρα ἔλαβεν ὡς κληρονομικὸν ἀξίωμα πανταχοῦ, καὶ πρὸ πάντων σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅτι δὲν εἶναι οἱ λόγοι αἴτιοι νὰ διαχαρίζεσθε τὰ κοινὰ πράγματα, καὶ ὅτι ἄνθρωποι γνωστοὶ διὰ πονηρίαν, τὰ ὑποῖα προῦπέτερον παλοχρόνιον σπουδὴν καὶ βίβαν γνῶσιν τῶν ἄντων καὶ τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, δὲν ἔχουν τὴν θεόπνευστον χάριν μεγαλοβίβαν τῶν ἐν κακῶν ἡρσασάντων. Ἐκτὸς τούτου ὁ διαπληκτισμὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι σήμερον περὶ τῶσιν αὐτῶν πραγμάτων, τὰ πάντα εἶναι τόσο ἀβλακ, ὥστε ἐφ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος μίαν ἑσπῆν βλέπω μὲ μεγάλα στοιχεῖα γεγραμμένην «Αἴψα!»

ΠΕΡΙ ΣΑΤ ΠΑΣ.

Ἐπειδὴ ἐγκυκλοπαιδικὸί τινες νέες ἐξήκταν ἐσχάτως νὰ δυσσημῶσαι τὴν σατυρικὴν ἐν γένει ἡρώδην καὶ νὰ παρυσήσωσι τοὺς περὶ τούτων καταγεγραμμένους ὡς ἐνεργούντας τὴν ἀνομίαν, θέλω μὲν ὑμῖν εἰπεῖ ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ μέρους αὐτοῦ τῆς φιλολογίας, περὶ τῶν διαπερσφάντων εἰς τὰ μεγάλα ἔπη Σατυριστῶν καὶ περὶ τῶν κανόνων τῆς Σατυρίας. Ἐπιχειροῦμεν ἔργον διδακτικόν, καὶ ἵσως ἐπιχλήσωμεν τοὺς ἀναγνώστας μας ἔψονται οἱ αἴτιαι...

Ἡ ἀποσείουσα τὸν ὀθωμανικὸν ζυγὸν Ἑλλάς δὲν εἶχεν ἰδέαν τῆς Σατύρας, καὶ οἱ πολεμισταὶ τῆς, κατὰ τὸ 1821 ἔτος, μαχόμενοι κατὰ τῶν Τούρκων, τοὺς ὁποίους καὶ Περσάνους ἐκαλοῦν, δὲν ἐγνώριζον σατύρας καὶ διατριβὰς,

« Σατούρνας καὶ λογοτριβαῖς καὶ ἄλλαις φλυαρίαις. »

Πρώτη σάτυρα μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τριπόλεως ἐτοιχοκολλήθη κατὰ τινῶν Ὀπλαρχηγῶν, οἵτινες εἶχον τὴν ἀμαρτίαν ν' ἀγαπῶσι παραπολὺ τὸ ἀργύριον καὶ τὴν χρυσὸν ὡς οἱ ὀμηρικοὶ Ἥρωες· αὕτη δὲ παρὰ τοῦ κοινοῦ ὠνομάσθη Σατούρνα.

Μ' ὄλον τοῦτο ἡ ἀρχὴ τῆς Σατύρας ἀναβαίνει μέχρι τοῦ οὐδῶου αἰῶνος, πρὶν Χριστοῦ. Ἡ Πάρος ἐγέννησε τὸν πατέρα τῆς, τὸν περίφημον Ἀρχίλοχον. Ἡ Πυθίη προεμήνυσε τὴν γέννησίν του, καὶ οἱ Ἕλληνες θαυμάσαντες τὴν ἐντονὸν τῶν ἐπῶν του ἀρμονίαν, τὰς πλήρεις εἰκόνων καὶ ἰδεῶν ποιήσεις του, ὡς πρὸς τὸ λυρικὸν εἶδος τὸν κατέταξαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ὀμήρου. Ποτὲ ὅμως εὐφυΐα μεγαλητέρα δὲν ἐμολύνθη ἀπὸ χαρακτῆρα ρυπαρότερον. Εἰς ἐχθρούς του, φίλους του, ἐρωμένας του, εἰς ὄλους ἐπέχυσε τὴν χολὴν του, καὶ, τὸ περιεργότερον, ἐξιστορήσας αὐτὸς τὸν βίον του, δὲν ἐρυθρίασε νὰ ζωγραφίσῃ καὶ τὰς ποιητικὰς παρεκτροπὰς του. Διηγοῦνται ὡς δεῖγμα μεγίστης σατυρικῆς του δεινότητος καὶ κακοηθείας ἐνταῦτῳ τὴν τραγικὴν τελευτὴν τῆς Νεοβουλῆς, κατὰ τῆς ὁποίας, ἀπελπισθεὶς νὰ τὴν νυμφρευθῇ, ἐγράψεν ἰάμβους τόσοσ δυσφήμου εὐγλωττίας, ὥστε τὴν ὄγκασεν αὐτὴν καὶ τοὺς γονεῖς τῆς νὰ προτιμήσωσι θάνατον ἀπὸ τῶν ἄτικων.

Μετ' αὐτὸν ἐφάνη ἐξοχώτερος ὁ Ἀριστοφάνης, ὅστις καὶ κωμῳδίαν, τὰς Νεφέλας, ἐγράψεν κατὰ τοῦ Σωκράτους, καὶ πολλάκις ἐσατύρειται ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ τὸν ἴδιον Περικλῆν.

« Πάντα τὰ Σατύρα καὶ τὰς Μιγδαλὰς »

« καὶ τὰς ἄλλας »

καθ' οἱ Μιγαρῆς ἐδύναται περυσιγγωμέναι ἀνταξέκλεψαν Ἀσφασίας πόρνα δύο· κἀντεῦθεν ἀρχὴ τοῦ πολέμου κατερράγη Ἕλλησι πᾶσιν ἐκ τριῶν λαϊκαστριῶν. Ἐντεῦθεν ὄργῃ Περικλέης ὁ Ὀλύμπιος ἥστραπτεν, ἐβρόντα, ξυνεκύκα τὴν Ἑλλάδα, ἐτίθει νόμους ὡς περ σκολιὰ γὰρ κμυμένους, ὡς καὶ Μιγαρέας μῆτε γῆ, μῆτ' ἐν ἀγορᾷ, μῆτ' ἐν θαλάττῃ, μῆτ' ἐν ἠπαίρῳ μένειν. »

Ἡ Σάτυρα εἰς τὴν Ρώμην συνήνωσε τὴν χάριν μετὰ τὴν δύναμιν ὑπὸ τὸν κάλαμον τοῦ Ὀρατίου. Ἐξευγένισεν οὗτος τὸν κλάδον αὐτὸν τῆς Ποιήσεως, περιέπαιξε τὰ ὄντως ἄξια χλευασμοῦ ὡς τίμιος ἄνθρωπος καὶ ἡστειεύθη ὡς φρόνιμος.

Συντομώτερος, ἀλλ' ὄχι γλαφυρότερος ὁ Πέρσης εἰς τὰς ἀγνάς του συνθέσεις, ἐνυπλίζεται μετὰ ὅλην τὴν αὐστηρότητα τῆς ἀρετῆς, καὶ, θαρραλέως ἐμβαινὼν εἰς τ' Ἀνακτόρια, στηλιτεύει τὴν διαφθορὰν τῶν Αὐλῶν, τοὺς κλειδούχους μαστρωποὺς, τὰς προδιδούσας τὴν Αὐτοκρατορίσαν θαλαμηπόλους, αἱ ὁποῖαι κρυφίως μετὰ τοῦ Καίσαρος ὑφαίνουσι τὸν ἔρωτα, καὶ τὴν χαμέρπειαν τῶν αὐλικῶν πιθήκων, οἵτινες δὲν ἔχουσι κἀνὲν ἴδιον φρόνημα.

Ὁ θαρμὸς Ἰουβενάλης παριστᾷ μετὰ χρώματα ζωηρότερα τὴν διεφθαρμένην Ρώμην. Κατ' αὐτὸν ὁ Κριτὴς καπηλεύει τοὺς νόμους· ἡ Σύγκλητος ἐμπορεύεται τὸν Ῥωμαϊκὸν λαόν· αἱ ἀπελεύθεροι ἀνταλλάττουσι μετὰ χρυσὸν περγαμνηνοὺς χάρτας εὐγενείας· αἱ γυναῖκες, καὶ πρώτη μετὰ αὐτῶν ἡ Αὐτοκρατορίσα, καταψιμμουθιωμέναι καὶ ὑπὸ δάνειον χρυσῆν κόμην σκιεπάζουσαι τὸ ρυτιδούμενον μέτωπόν των, μολύνουσι τὸν γυναικωνίτην καὶ τὸν νυμφικὸν θάλαμον. Ἀλλὰ πολλὰκι μετὰ χεῖρα ἱερόσυλον ἀνασύρει ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν βίων τὸ κάλυμμα. Ἀλλὰ πολλάκις ἐξοκέλλει, ἐκλέγων ὡς ἀντικείμενα

σατυρισμοῦ πράγματα, τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ τὸν ἐμπνέωσι σέ-
 βας. Πανταγοῦ, παραδείγματος χάριν, ὅπου ὑπάρχει ἀρετὴ
 καὶ ἠθικὴ, τὸ γέρας εἶναι σεβαστόν. Ὁ Ἰουβενάλης ὁμοῦς ἠθύ-
 νεται νὰ περιγράψῃ ἐμπαικτικῶς τοῦ γέροντος τὸ ἐσθραμένον
 ὄμμα, τὸ τρέμου σιγῆσιον, τὸ κυρτὸν σῶμα καὶ τὰς ματαίας
 τοῦ προσπαθήσεις νὰ μισήσῃ τὸν ἄστυ, ὅστις διατηρεῖ τὴν
 ἐπόδον ὑπαρξίν του. Ἡ Ἰλιθερά γραφίς του ἐξοικονομεῖ τὴν
 προάγαν, ἥτις τὸν κρατεῖ κλυθήρη, τὴν πέτραν, ἥτις τὴν
 καθιστᾷ ἐξω φρενῶν διὰ τῶν ἀλγηθύνων, καὶ ἀποδίδει τὴν
 ὀλίγην ζωογονοῦσαν αὐτὸν θερμότητα εἰς τὸν πυρετὸν, ὅστις
 τὸν κατατρώγει. Τέλος πάντων χωρὶς σέβας πρὸς τὴν πο-
 λιὰν ἡλικίαν, γελῶν διὰ τὴν δευτέραν αὐτῆς νηπιότητα, πα-
 ριστᾷ τὸν ὑπέργηρον οικογενεῖς πατέρα ὡς μὴ ἐνθυμούμε-
 νον πλέον τίποτε καὶ παραγνωρίζοντα ὅλα τὰ περίε ἀντι-
 κείμενα.

• Τοὺς θλιμμένους συγγενεῖς του δὲν γνωρίζει αὐτὸς πλέον,
 Οὐδὲ τὸν συντρόφεζόν του, φίλον του στενὸν καὶ ἀρχαῖον,
 Οὐδ' αὐτὴν τὴν λυπημέναν σύζυγόν του, τὴν ὅποιαν
 Ὀνομάζει Κυρίε μου, καὶ τὸν δοῦλόν του Κυρίαν. »

Εἰς τὴν Ἰταλίαν ὁ Ἀρίστος, εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ Πόπ, εἰς
 τὴν Γαλλίαν ὁ Βοαλὼ, Γιλβέρτος καὶ Βερκινζέρος, ἐξέτειναν
 τὸ στάδιον τῆς Σατύρας καὶ τὸ κατέστησαν ὠφελίμον εἰς τὴν
 κοινωσίαν.

Εἰς τὴν νέαν Ἑλλάδα, πρὶν τῆς ἐπαναστάσεως, πρῶτος ὁ
 Κύριος Ἰάκωβος Ρίζος εἰσήγαγε τὴν Σάτυραν, ἐκδώσας τὰ Κο-
 ρακιστικὰ, ἢ τὸν ἐμπαιγμὸν τινῶν λέξεων κινουμένων
 καὶ στρυφνῶν τῶν Κοραϊστῶν, καὶ τὴν Κοῦρκαν, ἢ ποίημα
 σατυρικὸν κατὰ τοῦ Φαναριωτισμοῦ. Εἰς αὐτὴν περιγράφων
 εὐφυῶς καὶ ποιητικῶς τὸν ἄρχικὸν Βόσπορον καὶ τὴν ἀρχαῖα

τὴν τῶν Φαναριωτῶν κατοικίαν, τὰ Θεραπειᾶ, λέγει

« Ἐκεῖ ὡς καὶ οἱ κάτοικοι οἱ φίλοι Φαναριώταις
 Τὰ Θεραπειᾶ τους τ' ἀγαποῦν σὰν Σπάρτης πατριώταις,
 Κεῖ μετὰ τῶν ἄσπονδοι καὶ μὲ διαφωνίαν,
 Σ' τῶν Θεραπειῶν τὸν ἔπαινον συλλάττουσιν συμφωνίαν. »

Καὶ κατόπιν ἐξοικονομῶν εὐστόχως τὸν Φαναριώτην,
 ἐξακολουθεῖ

« Εὐρίσκειτ' ἕνας ἄρχοντας Λουκᾶς ὀνομασμένος,
 Ἀπ' οὐρανοκατέβητο εἰς τὸ Φανάρι γένος·
 Πλούσιος, ἔχει ἀρμαθιαῖς, γεραῖς ὁμολογίαις
 Εἰς ἔγκριταις, ἀκίνδυναις, μεγάλας Ἐπαρχίας. . .
 Αὐτὸς ἀπ' οὗ συνάθροισε τοὺς θεσσαυροὺς τοῦ Κροῖσου
 Σ' τῶν Φαναριώτων τὸ Περσὺ σ' τὸν Δούναθιν ὀπίσω,
 Ὅπισ' ἀπὸ τῶν Δούναθιν, ἐκεῖ παῦ τὸ γουσαῖο
 Χλωμαῖζει τῶν ἡδονικῶν τὴν ὄψιν σὰν τὸ θεράφιο,
 Ἐγύρισε πεμπλοῦσιος εἰς τὸ Φανάρι πλέον,
 Κ' εἰς τὴν τρυφὴν σὰν Λούκουλλος τῶν παλαιῶν Ρωμαίων. . .
 Πτωρὸν ἄλλα φορέματα, τὸ βράδυ φοροῦσ' ἄλλα·
 Εἶχε κελπάνια ἄπειρα, γυαλιστερὰ, μεγάλα,
 Καὶ σ' τοῦ Τομάζου πάντοτε πληγαίνωντας τὸν κῆπον
 Τὸν δοῦλον εἶχ' ὀπίσω του μ' ἕνα δεμάτι πίπων. »

Ἰδέτε πῶς παριστᾷ τὴν ἐπαρσιν καὶ ἀλαζωνείαν του, βάλ-
 λων εἰς τὸ στόμα του τοὺς ἀκολούθους στίχους·

« Ποτὲ τόσο δὲν ἔτυχε τὸ αἷμά μου ν' ἀνάψῃ,
 Μὴτ' ὅταν στὴν ἐπιγραφὴν ὁ Φώτης μ' εἶχε γράψῃ
 Τὸ σεβαστὸ πανευτυχοῦς ἀντὶς τὸ εὐδαιμόνως,
 Μὴτ' ὅταν ἐμνημόνευσεν ὁ πρῶτος Ἐλασσῶνος
 Ἐμένα τὸν Πραξιόλαον κατόπ' ἀπ' τὸν Γιωργάκη,
 Ἐμένα τέτοιον ἄρχοντα κατόπ' ἀπ' ἀρχοντῆται. . . »

Ἄς ἰδῶμεν τῶρα ἐν γένει ποίους ὁ εἰς τὸ κοινὸν καλὸν ἀπο-
βλέπων Σατυριστῆς δύναται εἰς τὸν ἔλεγχόν του νὰ καθυπο-
βάλη χωρὶς νὰ ὑπερβῇ τὰ ὅρια τῆς ἠθικῆς καὶ δικαιοσύνης.
Πρῶτον τοὺς συγγραφεῖς, ἐπειδὴ πᾶς ὁ ἐκδίδων σύγγραμμά
του παραχωρεῖ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικρίσεως εἰς τοὺς ἀναγνώ-
στας του. Δεύτερον τοὺς διαχειροῦντας τὰ δημόσια, ἐπειδὴ
πᾶς ὁ ὑπηρετῶν δημοσίως δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς βιβλίον, τὴ
ὁποῖον ἀγροῦντες λαμβάνομεν τὴν ἐξουσίαν νὰ τὸ ἀνακρί-
νωμεν ἢ ἀνάκρισις δὲ τῶν πράξεων τοῦ δημοσίου ἀνδρὸς δύ-
ναται νὰ ἐκταθῇ καὶ μέχρις αὐτῆς τῆς ἰδιωτικῆς του ζωῆς,
ὅταν αὐτῇ, αἰσχρὰ καὶ σκανδαλώδης, δίδῃ κακὸν παράδειγμα
εἰς τὴν Πολιτείαν καὶ τὴν μολύνῃ.

Τοὺς κανόνας αὐτοὺς ἐλάβομεν ἡμεῖς ὑπ' ὄψιν καὶ σταθε-
ρῶς ἠκολουθήσαμεν, ἐπιχειρήσαντες τὸ ἐθνωφελεῖς, ἀλλὰ θα-
ρῶ καὶ δυσχερὲς ἔργον τῆς Σατύρας. Ἐχλευάσαμεν ἐνίοτε συγ-
γραφεῖς τινὰς ἀπειροκάλους Ἐφημερίδων, ποιήσεων ἢ πεζοῦ
λόγου. Δὲν ἐφείσθημεν κανένα ἐκ τῶν δισχιζόντων τὴν Ἑλ-
λάδα Φατριαρχῶν, περιορισθέντες ὁμῶς εἰς τὸ νὰ ἐξελέγξωμεν
μόνον τὴν περὶ τὰ δημόσια διαγωγὴν των. Ὅταν περὶ τὰ τέλη
τῆς κυβερνήσεώς του ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας, κατακατῶν
καὶ ὄρκους καὶ νόμους, ἐξώριζε, προσέγραψεν, ἐμίσθονε κατασκό-
πους καὶ ἠγόραζε τὰς ἐκλογὰς τῶν Πληρεξουσίων, ἐνομίσαμεν
τότε χρέος μας νὰ τὸν στηλιτεύσωμεν, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν
πρὸς τοὺς Ἐκτάκτους Ἐπιτρόπους καὶ Διοικητὰς του Ἐγκύ-
κλιον τὸν παρεστήσαμεν λέγοντα·

• Βοηθεῖτέ με, πιστοὶ μου, μὲ στρεβλώσεις, μὲ δεσμεύσεις,
Μὲ πυρκαϊῆς, μὲ φόνους, μ' ἐξορίας, μὲ δημεύσεις...
Βάλετε τὰ δυνατὰ σας, καὶ τῶν χωρικῶν ἀνθρώπων
Ἀγοράσετε τὰς ψήφους μὲ ψευτιάς, μὲ κάθε τρόπον.

Ἄν σᾶς λείπη κάπου κάπου ἡ μονεῖα ἢ χρυσῆ,
Πάρνετέ τους εἰς τὰ σπήτρια καὶ κερνάτε τους κρασί...
Στείλετέ μ' Ἀντιπροσώπους γεωργοὺς καὶ ζευγηλάτας
Καὶ ἀνθρώπους μὲ τὰς πτέρνας ἀπὸ χώματα γεμάτας...
Στοὺς Πληρεξουσίους ἴπετε πῶς τὸν ὑστερόν μου γρόππον
Ἐώδευσα εἰς τὰς ἐκτάκτους πληρωμὰς τῶν κατασκόπων.

Ἄλλ' ὅταν ὑστερον οἱ τυραννομάχοι συνταγματικοὶ μας
ἦρως, διαδεχθέντες αὐτὸν, δὲν ἔφερον εἰμὴ χάος καὶ κατα-
στροφὴν εἰς τὴν Πολιτείαν, καὶ οὐδὲ νόμους ἐλευθέρους, οὐδὲ
Βουλὴν ἐθεμελίωσαν, τότε ἡμεῖς πάλιν δικαιωματικῶς ἐφω-
νάζαμεν·

• Ὡ αἴσχος! Ὡ ἀναίδεια! Οἱ πρόμαχοι τῶν νόμων,
Ἄφ' οὗ τὸ ἔθνος ἔφυραν εἰς ἀπωλείας ὄρμον,
Θυσίασαν στὰ πάθη των καὶ νόμους καὶ πατρίδα...
Ἔστια ὄλων τῶν κακῶν καὶ κέντρον διχονοίας,
Εἰς δύο ἢ Κυβέρνησις ἐσχίσθηκε φατρίας,
Κ' ἡ κάθε μία ἐνοπλος στάς πόλεις, στά χωρία,
Κτυπᾶ, κτυπᾶται, σφάζεται καὶ δὲν νικᾶ κάμμια...
Ἄλλοίμονον! ὄλ' ἡ Ἑλλάς εἰς χεῖλη κρηνοῦ κεῖται,
Κ' ὁ Καποδίστριας νεκρὸς τὸ ἔθνος ἐκδικεῖται...
Νὰ ἦν ἔθνοκατάρτατος ὅστις ποτὲ θελήσῃ
Ἐνώσεις πατριωτικὰς μαζύ σας νὰ συστήσῃ,
Ὡ ψεῦσαι κατ' ἐπάγγελμα, ὦ γέροι λαοπλάνοι!
Αὐτῆς σας τῆς διαγωγῆς τὸ μάθημα μᾶς φθάνει...»

Ἐν γένει ἐπροσπαθήσαμεν νὰ γράψωμεν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ
καλοῦ, ὑπὲρ τῆς γενικῆς ὠφελείας· καὶ, ὅσάκις ἐλυπήσαμεν
κανένα, ἐλυπήθημεν ἡμεῖς πρῶτοι, ἀναγκασθέντες νὰ τὸν
προσβάλωμεν. Ποτὲ ὁμῶς, τὸ λέγομεν θαρραλέως, εἰς ἰδιωτι-
κὰς κακίας, εἰς ἰδιωτικὰ αἰσχη δὲν ἐβάψαμεν τὸν κάλαμόν

μας. Καὶ ὑστέρων, μετὰ δέκα ἐτῶν ἀγῶνας καὶ μάχους μᾶς,
ζητοῦσαί τινες σήμερον νὰ μᾶς συχοφαντήσωσιν (1)! Ἀλλ' αἱ
ποιήσεις μας, εἰς τὰς χεῖρας τῆς Ἑλλάδος ὅλης εὐρισκόμεναι,
μακροῦσιν ὑπὲρ ἡμῶν. Δυνάμει κατὰ τῶν τειοῦτων κα-
τηγόρων μας νὰ εἰπῶμεν μετὰ τοῦ Σενιέρου:

« Contre moi réunis, qu'ils me lancent d'en bas
Des traits empoisonnés qui ne m'atteindraient pas.
Plus puissant que la loi qui gémit en silence,
Un trait lancé d'en haut punit leur insolence;
Et de leur nom flétri l'ineffaçable affront
Est comme un fer brûlant imprimé sur leur front.»

Ἀλλ' εἰ στίχῳ μου στεφάνους, εὐδ' ἰπκίους τὸν ζαταῦσον
Τὴν φορηλικερὴν τὸν γρῶσσαν εἰ ἔχθροί μου ἄς χερσῶν
Κατ' ἐμοῦ συνενωμένοι, κἀποῖθεν ἄς μὲ τείρουσιν
Μικρὰ βέλη, ὅπου μᾶτα νὰ μὲ εὐχάσουσιν ἡπεροῦν.
Ἰσχυρότερον τοῦ νόμου, ἔστις δύναμιν δὲν ἔχει.
Ἀνοῖθεν ἐν τείχεσσι μου μὲ τὸ αἶμά των τοῦ βροχῆ.
Ἰὲς τὸ ἔσπον μετοπὴν των ἢ αἰσχύνῃ χαρᾶ γένη,
Ἰὲς σιδηρῷ παραμένει ἔγκλημα καὶ στίχῳ μένει.»

(1) Ἐκρυβάντες τὰς τειοῦτας ἔριδας καὶ λογιμαρχίας, καὶ μὴ θέλοντες εἰς
τὸ ἔργον νὰ εὐρισκώμεθα εἰς ἐπαρκῆν μετὰ τὸν Περικλειδογενέσσαν, εἰδιποῦ-
μεν πῶς συνδραμητικῶς μας ἔτι, ἀφ' οὗ θαλασσιεύσωμεν καὶ τὸ ἔσπον ἰσχυρότερον
τῆς ἰσχυρικῆς ἰσχυρικῆς, θέλωμεν παύσαι τὴν ἑδρασίαν τῆς ἀσχυρικῆς, ἄς
εἰς τὴν συγκαταῆσιν, μετὰ τὴν ὅποιαν τὸ κίνημα ὑπὲρ ἡμῶν πᾶσι τὰ πᾶσι
τάχῃ, ὀφείλουσιν εἰς οὐδὲ μὴν τραχηλῶν μας.